

Yetimâne hüzünler haramdır

Avustralya'dan okuyucumuz: “İşaratü'l-İcaz'da müzikle ilgili olarak, 'Yetimane hüzünleri, nefsanî şehvati tahrik eden sesler, haramdır.' deniyor. Burada geçen 'yetimane hüzünler' ne demektir? Açar mısınız?”

Bu kısım Bakara Suresinin yedinci âyetinin tefsiridir. Bakara Suresinin yedinci ayeti mealen şöyledir: “Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözleri üzerinde de bir perde vardır. Onlar için büyük bir azap vardır.”¹

Bediüzzaman'a göre, bu ayette anlatılmak istenen şudur: Kalp ve vicdan iman nuru ile yüksek hakikatlere mazhar olduklarında hayat, ışık ve kemalat kaynağı iken, küfre ve inkâra sapılması durumunda karanlıklı, ıssız ve muzır bir haşarat yuvası olurlar ve hakka ve hakikate karşı kendilerini kilitlerler.

Kalbe küfür girmesi durumunda kulağa ait de pek büyük bir nimet kaybedilmiş olur. Öyle ki, zarı iman nuru ile ışıklanan kulak, kâinatın her bir zerratından hâl diliyle gelen zikir ve tesbih seslerini işitir ve anlar. Hatta o iman nuru sayesinde rüzgârların güzel ısıklarını, bulutların yüksek naralarını, denizlerin dalgalarının anlamlı nağmelerini, yağmurun ince şırıltılarını, kuşların mânâlı civcivelerini, suların derin şırıltılarını ve hakeza her cins varlığın ulvî tesbihatını ve yüksek zikirlerini işitir ve anlar. Kâinat adeta bir musiki dairesi gibi olur. Türlü türlü avazlarla, çeşit çeşit terennümatla kalplere Rabbânî heyecanla dolu yüksek aşkları vermek sûretiyle kalpleri ve ruhları nurani âlemlere götürür, yüksek zevklere gark eder.²

Fakat gerçekte böyle yüksek hakikatlere lâayık olan o güzel kulaklar küfür ve dalâlet pislikleri ile tıkandığı zaman, o lezzetli, mânevî, yüksek ve güzel seslerden mahrum kalır. Mânevî lezzet veren avazlar ve güzel sesler, böyle kirli kulaklarda yetimane ağlamalar zannedilir ve matem çılgınlıklarına dönüşür. Başka bir ifadeyle, kalpte ve ruhta küfrün ve dalâletin yer etmesi nedeniyle kirlenen kulaklar, zerrelere kürelere kadar varlıkların yüksek zikir seslerini matem çılgınlıkları ve yetimane ağlamalar olarak algılar. Kalp inançsızlığın getirdiği boşlukla, geçici dostluklara bel bağlar. Oysa geçici dostluklar umulmadık bir zamanda bitecek, dostlar beklenmedik bir anda ayrılacaklardır. Dünyada başlayan ayrılıklar, nihayet ölümle perçinlenecek

ve her ölüm Allah için olmayan dostları birbirinden ayıracaktır. Ne var ki böyle dayanılmaz ayrılıklar, hep sevgiye lâyık, hep sevmeyi seven ve hep muhabbete âşık olan kalplerde ebedî yetimlikler, yetimane hüznler, çaresiz acılar ve dermansız yaralar açacaktır. Korkunç vahşetler ve sonsuz yalnızlıklar kalpte ve ruhta onarılmaz travmalar meydana getirecektir.

İşte bu sırdandır ki dinimizce bazı sesler helâl, bazıları da haram kılınmıştır. Kalbe yüksek haz ve ulvî feyiz veren ve İlâhî aşkları dillendiren sesler dinimizce helâldir. Yetimane hüznleri ve nefsin şehvetini tahrik eden sesler ise haram kılınmıştır. Bu ölçü bizim müzik parçalarını dinlerken esas alacağımız ölçüdür. Yani bir müzik parçası veya bir müziğin sesleri ve sözleri, şirk, isyan, Allah'a itaatsizlik, kaderi tenkit, kaderden şikâyet ve haram duyguları, haram istek ve arzuları dile getiriyor ise, böyle müzik parçası da, böyle müzik sözleri de, sesleri de dinlenmemelidir. Buna cevaz yoktur.

Bediüzzaman Hazretleri burada hüznleri iki grupta dikkatimize sunuyor: 1-Ulvî hüznler. 2-Yetimane hüznler.

1-Ulvî hüznler: Kulun Allah'a kulluğunu konu alan hüznlerdir. Yani kulun günahları nedeniyle gözyaşı dökmesi, tövbe ve istiğfar ederken ağlaması, Allah'ın azabını, celâlini ve kahrını düşünüp korkup ağlaması, Allah için sevdiği dostlarının günahlarının bağışlanması için duâ ederken hüznlenmesi, dostların ayrılıklarında onları Allah'a emanet ederken kalbin rikkate gelip duygulanması ve gözlerden yaşlar süzülmesi, ölüm ve ayrılıklarda isyan hisleri ile değil, teslim, şükür ve duâ hisleri ile kalbin ağlaması, ölen bir dostunun kabir azabının kaldırılması için dua ederken gözlerden yaşlar gelmesi ulvî hüznlerdendir. Böyle hüznler sevaptır. Allah katında kıymetlidir. Bir damlası cehennem ateşini söndürür, kulu cehennemden azat eder. Nihayet Peygamber Efendimiz (asm) Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşinin dokunmayacağını³ ve böyle kimseye Allah'ın kıyamet günü azap etmeyeceğini⁴ ve Allah korkusundan bir sinek başı kadar da olsa yaş akıtan gözün kıyamet günü ağlamayacağını müjdeliyor.⁵

2-Yetimane hüznler ise, kısaca kulun Allah için olmayan hüznleri ve gözyaşlarıdır. Dünyevî aşklar ve ayrılıklardan kaynaklanan, dünyevî kaygılardan ve kuruntulardan beslenen, dünyevî endişelerin ve arzuların tetiklediği hüznler bu sınıfa girerler. Böyle hüznler Allah katında hiçbir değere sahip olmadığı gibi, ahirette de ne cennete girmeye, ne günahların bağışlanmasına, ne de cehennemden kurtulmaya hiçbir fayda sağlamazlar.

Dipnotlar:

- 1- Bakara Suresi: 7,
- 2- İşarataü'l-İcaz, 72,
- 3- Camiü's-Sağir, 3/1211,
- 4- Camiü's-Sağir, 4/1564,
- 5- Camiü's-Sağir, 4/1336